

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Dimecres 31 de Maig de 1899

Núm. 3.908

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari i en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No's retornen los originals encara que no's publicuin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1/2
a provincias trimestre. 3/50
Extranger y Ultramar . . . . .
Anuncis, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d'una acceptació general, son les millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

La que paga més contribució de la provincia.

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de . . . . .

TOS

Esparrachs d'Argenteuil

Se'n venen diariament a la botiga d' EN GAMBÚS, carrer de Vilá (Bou, núm. 12).

INSTITUT VACUNÓGENO SUÍS

LAUSSANNE

Dipòsit exclusiu a Reus

D. ANTON SERRA (farmacèutich)

Arrabal Santa Anna, 80

LINFAL

PULPA

Ptas.

Ptas.

Tubo pera 2 ó 3 vacunas. . . . . 1'00
Tubo pera 8 ó 10 vacunas. . . . . 1'50
Tubo pera 20 ó 25 vacunas. . . . . 3'00
Estoig ab 5 tubos pera 2 ó 3 vacunas. . . . . 4'00

Placas pera 3 a 4 vacunas. . . . . 1'50
Placas pera 6 a 8 vacunas. . . . . 3'00
Frascos pera 25 vacunas. . . . . 8'00
Frascos pera 50 vacunas. . . . . 15'00

Secció doctrinal

No tenim cura

Cada vegada que tothom un succés important en aquesta desgraciada Espanya, l'impresió que produeix, de modo com se pren y las conseqüencias que n' resultan, portan al ànima del pensador profunda tristesa.

La mort d'en Castelar n' es un exemple. Lo primer que se'n ha fet es un objecte d' explotació per part de la premsa. S'ha tractat l' assumpte com de la informació més basta, ab aquells detalls realistes y repugnants sobre la malaltia y l'estat del cadavre que excitin la curiositat malsana del vulgo ignorant y numerós, de la «ñera», com en caló periodístich se diu en las redaccions més liberals. Ni més ni menos que l' crim de la Higinia Balaguer, s'ha tractat la mort d'aquest pobre Castelar, sense cap respecte sincer y verdader per la seva memoria.

A través de la curiositat impertinent, de la batxilleria baixa é irrespetuosa, no s'hi veu ni sentiment ni dol. Quan aquets hi son, quan se tracta, per exemple, de personas benivolgudas, pares, fills, ó de grans afectos patriòtics, de tots aquets detalls repugna a tothom parlarne; passen desapercebuts, no vistos, pera donar lloch exclusivament als grans sentiments morals.

Lo mateix passa ab la explotació dels actes de las personas respecte a las vanas fórmulas de las horas oficials. Per sobre de la caixa del mort, saltan d'un bando al altre las imprecacions, los retrets pera rebairarse mútuament. Pera treure los de baix als de dalt de son lloch s'explora la simulada adoració del difunt. No's va a fer una gran manifestació sentida de dol per la pèrdua del gran home, sino una manifestació política de vil interés pera treure al contari del Poder y pujarse al seu lloch servint d'escambell lo fèretre del mort. Llegeixin, sino, las liberals sensiblerias de tota aquesta gentussa que en ses mandos despòtics han demostrat tenir l'ànima més seca y dura que la roca y més cruel que la de la fera, que al fi mata pera menjar. Quins escarafalls de sentiments delicats més fastigosos!

Un altre capítol es lo de las alabansas póstumas descompassadas. Del orador brillant, de fantasia esplèndida; del polítich honrat y de bonas intencions, circunstancias de tothom reconegudas y admiradas,

s'en fa una exageració estúpida. Tot lo d' ell se troba genial, diví y sobrenatural. Té totas las virtuts y tots los talents solts del gran home d'Estat, del profund pensador y organisador, que preveu y ordena, l' pervindre y conduïx per los camins de la prosperitat y de la grandesa al seu poble. Te tota la erudició vastíssima del gran y concienzut historiador, la intuició profunda del poeta, lo coneixement del cor humà del dramaturch y l' domini de la bellesa y purificada expressió literaria.

Cas semblant fou lo de la mort d'en Cánovas, lo mateix succehirá en la d'en Sagasta, en la d'en Salmorón y ha succehit en la de tants y tants altres de nostres homes polítichs. Y en la soletat de la casa de cada hui, quan se veu tan mal menada la nació y tan cayguda, un se pregunta ahont son los resultats de totas aquestas grans condicions de tants excelso homes d'Estat com hem tingut y tenim; mira la historia nacional y la veu, per poch que haja consultat documents originals, pena de fe's falsos é incomprendibles, poblada d' heroes fantàstichs y sobrenaturals, sense consistència real ni verosimilitut tan sols, indocumentats de passadas épocas que vagan per las planas de la llegenda sense un mal paper d' época que acrediti la sua personalitat. Y llegeix tota aquesta literatura con emporánea amourosa, pesada é indigesta; plena de ressbais arcaïchs nostres y de pigis d'a tres literaturas florents forasteras; pobre de llengua, de giros y de termes, d' expressió antiquada, sense aquest treball assidu que del llengua je tenen forjat y llimat y pulit toas las literaturas modernas. Y la conclusió en lo fons del ànima es ben justa.

Tot aixó es una ficció nostra, que com no'ls hi costa gayre ni ho han de pagar, ni de llegirne res, prenen com real y efectiva alguns de fora ó ho fan veure. Tenim grans homes d'Estat, grans produccions intel·lectuals, som un gran poble, pero vivim decayguts, miserables é ignorants al cap de vall de tot deis pobles civilisats.

Cara y dolenta

Un dels problemas que preocupan actualment als pobles que mereixen ab justicia l' nom de civilisats, es lo de la instrucció pública. En aixó, com en tot lo que constitueix la vida intel·lectual de las nacions, hi ha las duas tendencias que s' disputan lo predomini ó la direcció de tan capdal interés. Lo criteri de la llibertat

y l' criteri de la limitació. Per lo primer se dona a las energias individuals la major expansió possible; per lo segon, l'Estat limita y subordina a sa casi omnimoda voluntat l' esforç individual. Aquest últim criteri es lo seguit per l'Estat espanyol, y sos resultats no cal ponderar si son ó no lamentables sobre tota ponderació, essent una de las causas ben palesas ó manifestas del atras y desgavell que regna en aquesta part tan important de la pública cultura. Lo problema pedagògich a Espanya es un de tants que té en justa alarma als poch pensadors que s' preocupan del pahorós dema d'aquesta nació desventurada y, lo que es més terrible, ab pocas probabilitats de que surti de la situació vergonyosa y tristíssima en que s' troba.

Las demás nacions, especialment las que se'n diuen de rassa llatina, fan, d'un quant temps ensá, alguna cosa pera sortir de la dolenta situació en que certs apriorismes, avuy del tot desacreditats, las havian colocadas en punt a ensenyansa pública. Bèlgica, Fransa é Italia han emprés de bona fé l' camí de las reformas y, tot considerant lo que més convé a llurs respectivas necessitats, estudian ab preferència lo que a Inglaterra y a Alemania s' ha fet en lo que va de sigle pera poderse col·locar al devant del moviment pedagògich.

Es cert que a Espanya hi ha un núcleo tan sério com poch nombrós, de professors que, impositos de sa missió y de sos debers, han fet tot lo possible pera remoure las encalmadas aygues de la corrent educativa de nostre país, procurant encaminarlas envers los indrets més adècuats pera que fossin aprofitats loses forsos y ls bons intents d' uns quants, pero la gran foisa negativa de la passivitat y de la rutina ha deturat l' impuls donat, y, per consegüent, la instrucció y educació públicas segueixen discorrent persegament per l'esquifit camí que la ensenyansa oficial li té marcat.

Si la funció educativa (?) del Estat espanyol, ja que es dolenta, fos al menos barato, tindria aquesta qualitat, més no es aixís. Y pera demostrarho, no cal sino fixarse en la següent entretinguda llista pera donarse compte de la serie de dificultats que la organizació burocrática de la Universitat espanyola ha inventat pera fer gastar tontament als que tenen la bona intenció de que ls joves tingan carrera. Pera obtenir una matrícula de tres assignaturas en qualsevol Universitat cal comprar:

- Primer. Una polissa d' una pesseta.
- Segon. Un sello de guerra de 40 céntims de peseta.
- Tercer. Tres plechs de 15 pessetas cada un en paper de pagos al Estat.
- Quart. Tres plechs de 10 pessetas cada un en lo mateix paper.
- Quint. Tres plechs de paper de 5 pessetas en idem idem.
- Sisé. Trentasis pessetas en sellos de guerra, a rahó de 12 pessetas per cada assignatura.
- Seté. Tres timbres mòvils de 10 céntims de peseta.
- Vuyté. Tres sellos de guerra de 5 céntims de peseta.

Després d' haver esmersat la considerable quantitat que tot aqueix paperam y sellos representa, l'estudiant que vol matricularse ha de ferse la següent llista de diligencias pera no perdres, llista que es una mostra de la simplicitat de la administració espanyola. Comensam:

Primer. En la porteria de la Secretaría general de la Universitat demanar una instancia impresa (que per are sembla que no'n farán pagar res oficialment) y deurá enganxarhi la polissa de peseta y l' sello de deu céntims. S' omplen los blancs de la instancia, s' hi indican las assignaturas y s' firma per l' alumno.

CRÓNICA

Observacions Meteorològiques

del dia 30 de Maig de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Table with columns: Horas d'observació, Baròmetre aneroide, Grau d'humiditat, Pluja en 24 horas, Aigua evap. en 24 h., Estat del cel, Observ. particular.

Table with columns: Horas d'observació, TEMPERATURAS (Màxima, Minim., Ter. tip.), VENTS (direcció, classe), NUVOLS (can.).

Segon. Ab lo paper de pagos al Estat se'n anirà l'encarregat de fer la matrícula a la taula hont hi han los cajetines para poner el cajetin...

Tercer. Després, sols ab la instancia, hi ha que trasladarse al Negociado de la Facultad para pagar 2 pesetas 50 céntims en diner per cada assignatura.

Quart. Després es precis enarsen al lloch ahont l'Estat recande altres 2 pesetas 50 céntims en diner per cada assignatura...

Quint. Ab l'instancia, l'paper de pagos al Estat y 'ls timbres... y ab las butxacas buydas per precaució ben necessaria en aquest viatge d'espoliació...

Total, 142 pesetas y 85 céntims regalats al Estat para recompensarli la «funcion docente»; a més l'import de la cédula personal, y las propinas de costum en tots los centres burocràtics del govern...

Aixó son los prolegómens de cada assignatura que ha d'apendre y practicar lo «jove incaute que al temple de la Minerva espanyola dirigeix sos passos».

Després de moltes festes oficials y extraoficials, que converteixen lo curs en una temporada tan curta com las que 'ls metjes aconsellan para pendre banyos o ayguas minerals, venen los examens...

Y, la cultura general del país com queda en tot aixó? Si a Espanya fos possible pendre en serio alguna cosa, diriam que convé treure de las barroeras mans del Estat tot lo que a la instrucció pública fa referencia...

Lo LICENCIAT VIDRIERA.

La gent de Madrid

Lo següent no es escrit per cap catalanista sino per Zeda que publicà en La Epoca un article titulat «Los sietemesinos».

«En Madrid no hay niños; en cuanto un chiquillo deja de ser pàrvulo se convierte en un hombrezuelo ridiculo, que fuma cigarrillos en boquilla larga, persigue a las niñas, habla en chulo y hasta usa sombrero de copa...»

Ciertamente, cuando leo la descripción de la vida que hace la juventud en los centros de enseñanza inglesa, de sus rudos «sports», sus regatas, sus excursiones...

Y aquesta gent nos governa y 'ns governarà per molts anys encare. ¿Se vol mes vergonya?

Ahir aparegué nostre primer suelto de crónica ab algunas erradas que suposém que 'l bon sentit de nostres lectors haurá esmenat.

Avuy tornarà a obrir ses portas lo Teatro Fortuny en lo qual hi actuará una companyia d'òpera italiana. La obra escullida para presentarse devant de nostre públich es la preciosa òpera «Gli Ugonotti».

En los aparadors de la botiga del senyor Sanromá, del carrer de Montarols, ahir nit hi havia exposat un quadro degut al pinzell de nostre amich particular senyor Olivella...

Lo quadro es de carácter japonés, las llums están ben encertadas y 'l dibuix revela en lo senyor Olivella que s'ha adelantat molt en tan difícil art.

Hem rebut una atenta invitació para assistir a las conferencias que se celebrarán en lo «Congrés general d'auxili mútuu a Barcelona».

Ha regressat de Carcassonne, després d'haver assistit a las sessions del Congrés Vitícola y Agrícola que en dita vila se celebrá, l'enginyer agrónom senyor Aguiló...

Per Real ordre del Ministeri de Hisenda, de fetxa 16 dels corrents, s'ha disposat que tots los extranjeros domiciliats a Espanya están subjectes als recàrrecs de las contribucions ordinarias a que s' refereixen los articles sisé y adicionales de la última lley de Presupostos.

Seguint ja vella costum, avuy l'Exm. Ajuntament no deurá poguer celebrar la sessió de primera convocatoria de la present setmana per falta de prou número de senyors regidors.

El Memorial Diplomàtic afirma que «D. Carlos de Borbón ha redactat un manifest dirigit a las provincias vascongadas, que s'publicarà al dejuni de la obertura de las Cortes».

«Afegeix lo mateix periódich que s'acentuan las diferencias entre 'ls carlistas. Copiém de «La Provincia de Tarragona»:

La Direcció general de Contribucions directas ha publicat l'import y cuotas al 75'76 per 100, que han de satisfacer en l'any económic de 1899-900, las provincias que tenen aprobats los registres fiscals d'edificis y solars.

Diuen que a las set del vespre se desencadená a Barcelona una forta tempestat d'aygua y pedra acompanyada de llamps y trons.

Un dels llamps sembla que va trencar un fil del teléfono y aquest posat en comunicació ab los cables del tranvia eléctric causá la mort d'un metxo sobre lo qui caygué l'altre cap del fil del teléfono.

Per jutjarho d'actualitat y d'interés, y per lo gran consúm que a Espanya s'fa, doném a continuació los preus per 100 kilógramos que el «Syndicat agricole de Montpellier» ha establert para 'ls sofres y sales de coure: Sofre pur triturat, 13 franchs 75 céntims; sublimat pur, 18 franchs 25 céntims; sulfat de coure (99 per 100), 65 franchs; verdet sech (acetat de coure ab 32 a 34 per 100 de coure), 143 franchs; neutro, 151, franchs.

Lo dia 26 del próxim mes de Juny acabá lo plasseo d'admissió d'instancias sollicitant pendre part en las oposicions a las vint plassas vacants de l'escala inferior del cos d'Aduanas.

Al president de la Diputació de Tarragona.—Crídem la atenció del senyor Querol y de la Comissió de Monuments sobre las següents línies que copiém de nostre estimat company «La Veu de Catalunya» de Barcelona:

«A Poblet, la Diputació de Tarragona, hi té un guarda que, segons noticias, se diu Argilaga; y aquest, per lo vist, s'ha constituït en amo y senyor absolut

del monument. Ell poss porta allí ehont li sembla bé, disposa la construcció d'emvans, tapa forats, n'obra d'altres, y segons confessió del mateix interessat, allí no hi há qui 'l meni, ni qui disposi més que Ell.

L'última disposició del GRAN ARGILAGA be mereix esser coneguda. Ha disposat impedir l'entrada al pati y escala del palau del rey Martí. Precisament un dels llochs més interessants de Poblet y l'únic desde ehont poden veures los preciosos finestrals y portas del palau.

Per lo bon nom de nostra terra, y a fi de que l'hermosissim monument de Poblet no rebí més profanacions, es precís que la Junta de Monuments y la Diputació de Tarragona s'ocupin d'aquest assumpto, no permetin que s'fassi la més petita obra sense intervenció de personas competents y obliguin al guardiá a rebre als forasters ab cortesia, deixant que pugan visitar-se tots los llochs del Monastir, exceptuant tan sols aquells en que hi hagi perill imminent d'ensorrament.

A títul de curiositat publiquem a continuació una opinió curiosíssima, insertada en un diari andalús y suscrita per D. Enrich Herrera.

Diu aquest senyor, dirigintse als agricultors: «Vaig a demostrar quina causa dona origen a la pèrdua de las vinyas que tanta calamitat nos ha proporciónat. Al meu judici, senyors agricultors, ten terrible desolació sols es deguda a la obertura del Itme de Suez, y vaig a demostrarho. Desde 'l camp de Gibraltar fins a las costas de Fransa per la part de Marsella, s'han perdut en molt pochs anys la totalitat de las vinyas, y aixó, a mon judici, era d'esperar, porque estant lo Mar Roig, segons la opinió de personas facultativas, tres metres més baix que 'l Mediterrani, aquest va assortint d'aygua per dit canal el meitat Mar Roig, y d'aquí la terrible baixa d'ayguas que en tota la costa s'nota d'infinitat de metres, que en pochs anys s'han retirat de las platjas, y com que las vinyas estavan criadas ab las humitats que per ses arrels aprofitavan las fincas properas a las platjas, es clar, los hi falta aqueix element de vida; digninhe sino los pobles de la costa de Málaga, végis si per las del Océan succeheix lo mateix, crech que no. Donchs be; aquest riu de plata que ab ses exquisitas penses y ses excolents vins feren fementar grans capitals, están desde fa alguns anys completament arruinats, pero te prompte é insequivoch remey: plantintse redoltes de las vinyas manxegas, y veurán quina vegetació tan frondosa y tan abundant en fruyt. Deixémnos de riparia y plantes americanas; puig lo cap que de nostre país indico, es superior, porque venit de terrenos árids plantats en las aproximacions de las costas, no sols viuran ab las plujas, sino també ab la frescor del mar y sos ayres, y en trenta mesos podran estar reposadas todas las vinyas perdudas en las costas indicadas.»

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d'aquesta ciutat per diferents especies, puja a pes-955'88.

Secció oficial

Edicte

annunciant la cobrança en la capital de la senyoria de Don Joseph María Borrás Sardá, Alcalde Constitucional d'aquesta població.

Faig espiguer: Que 'l Recaudador de Contribucions ha participat a ma autoritat que en compliment a lo previngut en l'art. 42 de la Instrucció de 12 de Maig de 1888, durant los dias del 1 al 10 del próxim mes de Juny se trobaran obertas las oficinas de recaudació situadas en lo carrer de Santa Agna número 24, desde las vuyt del matí a la una de la tarde para que 'ls contribuents d'aquest districte municipal que encara s'troban en descubert del quart trimestre per las contribucions rústica, urbana, industrial y carruatjes, puguin satisferlo sense recàrrech de cap classe.

Inútil considero advertir a dits contribuents que en l'expressat plasseo de den dias satisfassin sos deutes, si volen de lo contrari evitar-se 'l recàrrech del cinch per 100.

Donat a Reus a 29 de Maig de 1899.—L'Alcalde, Joseph M. Borrás.

Registre civil

del dia 29 de Maig de 1899

- Naciments
Matrimonis
Defuncions
Francisca Borràjo Pujol, 3 mesos, Fossa: Vall, 3.
Gumersindo Guinovart Miró, Martí Napelita, 7.
María Virgili Galestre, 30 anys, Hospital Civil.

Secció religiosa

- Sant Emy.—Santa Petronilla.
Sant de dom.—Corpus Christi.—Sant Ferrnand.

Seció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 28

De Callera, en un dia, llaut «Géforo», de 13 ts., ab tomatechs, consignat a don Joseph Maria Ricomá, despachadas

Cap.

Entradas del dia 29

De Callera, en un dia, llaut «Santa Maria», de 13 ts., ab tomatechs, consignat a don Anton Mariné, despachadas
Pera Delaware Breakwater, corbets italiana «Giuseppe d' Abundó», en lastre.

J. Marsans Roí

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Borsa de Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	62'52	Aduanas	90'50
Exterior		Norts	57'80
Amortizable		Fransas	47'15
Cubas 1896	68'	Filipinas	12'80
Cubas 1890	59'	Obs. 6 0/0 Fransa	83'87
Exterior París	64'55	Id. 3 0/0	43'75

GIROS

París	21'	Londres	30'50
-------	-----	---------	-------

Bolsa de Reus

CARRER MONTEBOLS, NÚMERO 37

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Interior	62'52	Cubas del 86	68'
Orenses	12'80	Cubas del 90	59'
S. Juan		Aduanas	90'50
Norts	57'85	Ob. 5 0/0 Almansa	85'25
Fransas	47'15	Id. 3 0/0 Fransa	43'02
Filipinas	75'		

PARIS

Exterior	64'20	Norts	
----------	-------	-------	--

GIROS

París	21'	Londres	30'50
-------	-----	---------	-------

Se reben ordres pera operacions de Borsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotissables de Borsa. Descompte de cupons y compra de monedas d'or de tots los païsses.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Colégi de Corredors de Comerç de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

Ops. Diner. Paper.

Londres 60 dias fetxa.			
Londres vista			
París 60 dias fetxa			
París vista	20'40	20'85	
Marsella vista			

VALORS LOCALS DINER PAPER OPER.

ACCIONS	Ptas.	Ptas.
Gas Reusense	600	
Industrial Farinera	500	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	495	
Manufacturera de Algodón	90	100
Companyia Reusense de Tranvias		
Companyia Reusense de Tranvias privilegiadas de cinch per 100	200	

Anuncis particulars

“EL BRONCISTA”

Carrer Major, número 18.—REUS

Taller especial pera la reforma dels aparatos gas y petroli a electricitat. Construccions de tota classe d'aparatos pera la electricitat, gas, petroli y espelmas. Incandescencia per lo gas y alcohol ab metzeros del sistema més adelantat. Lámparas a foco ab lo metzero «Universal». Restauració y reparació a preus limitats de tota classe d'aparatos, especialitat de la casa. Instalacions pera aygua y gas y tot lo concernent al ram de Lampisteria y Llauneria. Instalació de timbres eléctricos ab material assegurat.

REUS.—CARRER MAJOR, 18.—REUS

ESCORIAS THOMAS.—Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse a casa Gambús, carrer de Vilá (Noi) 12.

LA ELECTRA REUSENSE

Per rahons fàcils de comprendre, la societat «Gas Reusense» acaba de fixar preus inverossímils al fluit elèctric, que en passio més ó menos llarch se proposa servir als seus futurs abonats. Aquest acord del «Gas Reusense» donarà com a immediat resultat la anulació del fluit gas en aquesta ciutat y sa substitució per lo fluit elèctric. Comprehentho aixís nostra Societat, se proposa ampliar considerablement y desde ara la nova instalació que está portant a cap en aquestos moments a fi de servir en breu passio les demans que indubtablement, ha de rebre del públich reusenç y a las que atendrá per torn rigorós.

Apesar de que 'ls preus que 'l «Gas Reusense» fixa a sa última tarifa son exageradament baixos, «La Electra» los accepta desde ara y en lo moment que 'l seu contrincant dongui un servey regular d' alumbrat elèctric, nostra Societat establirà pera 'ls seus abonats los preus següents:

Una lámpara incandescent de 5 bujias	1'25	Ptas.
de 10	1'75	
de 16	2'50	
de 25	3'75	
Preu del kilowat, hora.	0'50	

En quant a las instalacions se fan desde avuy en iguals condicions que l'altra empresa.

Ab lo favor que 'l públich nos dispensa res temem se 'ns porta a la lluyta, a ella aném ab la tranquilidat del qui no la ha provocat, devint solzament fer una manifestació: lo públich trobará sempre en la «Electra Reusense» la millor salvaguardia dels seus interessos.

Reus 2 Maig de 1899.—Per la «Electra Reusense»

Lo Director.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

GRAN COMPANYIA D' ÓPERA ITALIANA

dirigida per lo mestre

D. JOAN GOULA (fill)

4 únics funcions que tindran lloch los dias 31 de Maig y 1, 3 y 4 de Juny de 1899.

Funció pera avuy.—1.ª d' abono.—Se posará en escena la grandiosa ópera en 4 actes, titulada «Gli Hugonotti».

Entrada a localitat 3 rals.—Id. al Parais, 2.

A les nou en punt.

Gas Reusense

Alumbrat elèctric

Establert ja 'l servey del alumbrat elèctric, aquesta Societat suministrará lo fluit ahont vulga que 's demani, desde la posta a la sortida del Sol, baix los mateixos preus establerts, a saber:

Una lámpara incandescent de 5 bujias,	pessetas 1'25	al mes.
> > > de 10	> > > 1'75	al >
> > > de 16	> > > 2'50	al >
> > > de 25	> > > 3'75	al >

UN KILOWAT-HORA (que representa aproximadament lo consum d' una lámpara de 10 bujias durant trenta horas) pessetas 0'50. Així mateix continuarà practicant gratuítament las instalacions particulars. Reus 19 de Maig de 1899.—L' Administrador.

Singles 12

LLIBRERIA

Singles 12

REUS

REUS

Cumplert assortit d' objectes d' escriptori. Id. id. de llibres de 1.ª ensenyansa. Id. id. de llibres ratllats. Id. id. de tota classe de paper. Plomas, quaderns, carnets, llapis etc. etc.

TOT A PREUS VENTATJOSOS.

No vos equivoquéu.—Singles, 12.—Reus.

Telégramas

Madrid 30.

Se calculan a mes de cinquanta mil las personas que han assistit al enterro del senyor Castelar. Los generals Martinez Campos, Blanco, Primo de Rivera, López Dominguez, Salcedo, Montilla, Pando y altres que vestian uniforme de gran gala, eran aplaudits per la multitud.

També fou ovacionat lo general Weyler al sortir de son domicili del carrer de Zorrilla, per un grupo bastant numerós que esperava al marqués de Tenerife.

—En lo saló del Prat se sentiren alguns viscas a la democracia y a la llibertat.

També's donaren crits de «mori Pelavieja!» qual crit fou contestat per molts dels que presenciavan l' enterro.

Los ànims se calmaren desseguida y'l fet no tingué altras conseqüencies que alguns sustos produhits per lo temor de que esclatés la indignació general que en aquells moments se sentia contra 'l ministre de la Guerra, per no haverse tributat honors militars al cadavre d' en Castelar.

Se sentiren ademés durant lo trajecte alguns viscas a la República y moras als jesuitas.

—La «Gaceta» publica avuy lo decret sobre reformes en la segona ensenyansa.

S' ha nomenat una comissió composta dels senyors Menendez y Pelayo, Echegaray y altre pera que examinin lo sistema progressiu que s' estableix en ditas reformes y que tan bons resultats está donant al extranjer.

—Al arribar la comitiva del enterro del Sr. Castelar el cementiri una part dels concurrents repetiren los viscas que havian ressonat ja durant lo trajecte.

Ab motiu d' aqueixos crits, que no eran del gust de tots, se produhí durant uns moments gran confusió y desordre.

A forsa d' esforços pogueren los personatjes civils calmar los ànims y restablir la tranquilidat que amensava turbarse seriament.

—Lo govern ha resolt favorablement a Barcelona l' expedient de segregació de Sant Andreu de Palomar.

París 30.

Telegrafian de Munich que al passár prop de Isack lo tren en que viatjava 'l rey Leopoldo de Baviera dispararen un tir al tren, trencant los vidres del cotxe en que enava 'l monarca belga.

—Comunican de Roma que a la inauguració del Concili llatí-america, hi assistiren 53 prelets sud-americs, essent presidida la respectable Assamblea per lo cardenal Prieto, que pronunció un brillant discurs en castellá, donant després possessió de la presidencia al arquebisbe de Santiago de Xile, que dirigirá 'ls treballs del Concili.

—Segons telegrafian d' Alexandria, sols han ocorregut fins a la tetxa vuyt casos de peste bubónica.

—Un despaig de Berlín dona compte d' haver terminat ja sas tasces lo Congrès contra la tuberculosi.

Los emperadors han obsequiat ab una festa palatina als congressistas, durant la qual lo sabi doctor Cortezo representant d' Espanya en dit Congrès, tingué ocasió de escoltar calurosos elogis de llavis del Kaiser.

Im p. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus a Barcelona
 5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 4.ª, 2.ª y tercera.
 8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
 12:11 t. mercancias, segunda y tercera.
 4:57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona a Reus
 5:25 m. (per Vilafranca).
 9:46 m. (per Vilanova).
 1:58 t. per id.
 7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus a Mora
 9:33 m.—7:04 t.—3:10 t.—7:19 y 9:57 nit.

De Mora a Reus
 4:21 m.—8:00 m.—12:05 t.—6:04 t.—7:36 n

De Reus a Tarragona
 8:30 m.—9:47 m.—2 t.—7:04 t.

De Tarragona a Reus
 7:30 m.—12:25 t.—4:30 t.—8:20 n.

De Reus a Lleida
 8:10 m.—5:23 t.

De Lleida a Reus
 5:50 m.—3:50 t.

De Reus a Vimbodí
 7:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí a Reus
 9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Tarragona a Valencia
 9:30 m. y 11:30 n.

De Valencia a Tarragona
 11 m. y 6:30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS

Horas d' arribada y sortida dels correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8:30 m.
 De id. per Sant Vicens, 1:30 t.
 De Barcelona (per Tarragona) 8:30 m.
 De id. directe, 7:04 m.
 De id. id., 1:30 t.
 De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleida) 7:30 t.
 De Madrid y Zaragoza, 2:30 n.
 De Lleida y Huesca, 7:30 n.
 Dels pobles servits per peatons, 9:00 m.

SORTIDAS

Per Barcelona a las 5:00 m.
 Per id. a las 2:00 t.
 Per id. y extranjer, per Tarragona, 7 tarde.
 Per Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
 Per Tarragona, per Sant Vicens, a las 5 m.
 Per Tarragona, Valencia, Murcia y Andalucia, 7 nit.

Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas a las 8:00 m.
 Pera Madrid, Aragón, Teruel, provincias vascongadas Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura a las 1 t.
 Los pobles servits per peatons a las 11:30 m.

Nota—Deu tenirse present que tots los barcos que portan tropas de refors a las Antillas y Filipinas, portan també correu.

HORAS DE DESPAIG

Certificats de deu a onze matí y de 5:30 a 6:30 tarde. Valors declarats y objectes assegurats de deu a onze matí y de 5:30 a 6 tarde.
 Apartats de 9:30 a 11:30 matí y de 3 a 3:30 tarde y de 7:30 a 8 nit.
 Llista de Correus de deu a 11:30 matí y de 3 a 3:30 t. Reclamacions de deu a detze matí.
NOTA—Entrega de valors las mateixas horas de despaig.

SERVEY DE BUSSONS

Los dels Estanchs se recullen a las 12 del matí 6 de la tarde y 9 de la nit, lo de la Administració 5 minuts avans de la sortida de las expedicions y 15 de las Estacions a la arribada dels trens correus.
 Los impresos, mostrars, periódichs, papers de negocis y medicaments deuen entregarse a má en la Administració.

SERVEY DE LA CARTERÍA

Los carters surten a distribuir la correspondencia a las 9 y 11:30 del matí—3 de la tarde y 8 de la nit.

Reus a primer d' Octubre de 1898.—L Administrador, Luci Reso.

Barcelona	12:00	12:00
Lleida	12:00	12:00
Tarragona	12:00	12:00
Valencia	12:00	12:00
Murcia	12:00	12:00
Andalucia	12:00	12:00
Madrid	12:00	12:00
Teruel	12:00	12:00
Castilla	12:00	12:00
Galicia	12:00	12:00
Andalucia	12:00	12:00
Extremadura	12:00	12:00

Publicacions regionalistas que reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», quinzenari de Catalunya, «L' Ari del Pagès», quinzenari, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona, «La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L' Olot», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatro Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadé.—«Lo Gironés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellenès», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskaitzale», setmanaris de Bilbao (Bizcaya).—«El Eco del Guasalopez», setmanari de Alcañiz (Aragó).

PAPERS PINTATS

PERA HABITACIONS

Glassat pera cristals

Varis fabricants, nacionals y extranjeros, han aregut convenient establir a Barcelona un diposit pera que el públich puga adquirir dits vidres al mateix preu de fabrica, estant encarregat d' això l' antic almaceista Josep Ventura Millás en son gran despaig, situat en los carrers Petritxol, núm. 9, y Roca, núm. 22.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

SALES DE STASSFURT

COM ADO FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC:

Lo més económic, lo més efíca, lo mes durader

baix garantia del Sindicat de ventes de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.—VALENCIA